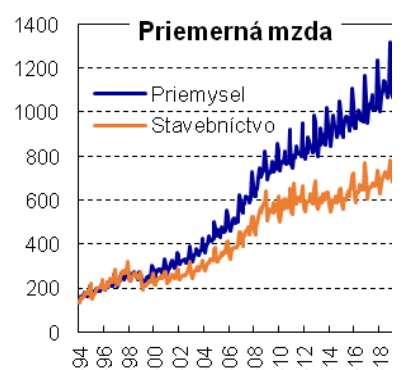
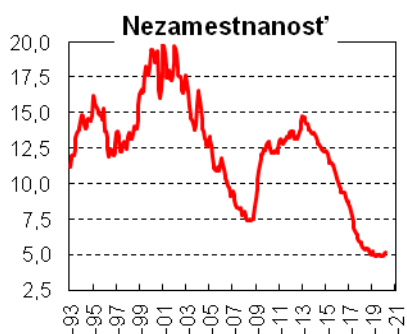
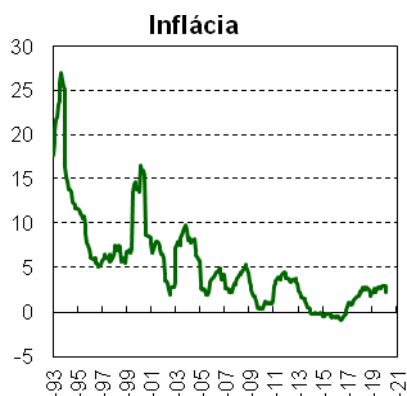
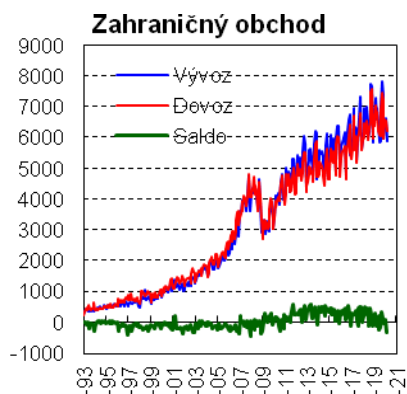

MAKROEKONOMICKÝ A FINANČNÝ VÝVOJ V MARCI 2020

Doc. Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc.
uzávierka: 14.05.2020

Celkový ekonomický vývoj

V marci 2020 už slovenskú ekonomiku zasiahla prvá fáza krízy. Prejavila sa najmä poklesom tržieb v priemysle, pádom vývozu v zahraničnom obchode a narastajúcim deficitom verejných financií. Podniky aj obyvateľstvo prejavili v prieskume ekonomického sentimentu vysokú mieru pesimizmu ohľadne ďalšieho vývoja.

Výroba a zahraničný obchod

Priemysel zaznamenal v marci masívny prepád tržieb. Tržby z priemyselnej výroby na medzioročnej báze v marci 2020 celkovo klesli o 18,6%. V automobilovom priemysle tržby medzioročne klesli o 36,4% vo výrobe strojov o 13,0% a vo spotrebnej elektronike o 60,1%, vo výrobe elektrických zariadení o 5,2% a vo výrobe gumy a plastov o 11,4%.

Tržby v stavebníctve zaznamenali v marci 2020 pokles o 5,7%.

Zahraničný obchod zaznamenal v marci 2020 prudký pád exportov Vývoz medzioročne klesol o 19,2% a dovoz o 11,6%. Dosiaholo sa vysoké záporné saldo vo výške 332 mil. eur.

V apríli 2020 sa už naplno prejavil pesimizmus obyvateľov i podnikov ohľadne ďalšieho vývoja. **Index ekonomického sentimentu** sa oproti marcu 2020 prepadol o historicky najvyššiu hodnotu 14,1% (prepočítaný na novú bázu, ktorou je priemer roku 2015). Jeho celková trojmesačná kľzavá hodnota dosiahla 83,8%. Klesol index sentimentu v priemysle (-39,3%), stavebníctve (-44,5%), obchode (-29,6%) a v službách (-49,3%). Index spotrebiteľskej dôvery sa prepadol o 48,3%. Dôvodmi všeobecného pesimizmu boli pokles objednávok, obavy z rastu nezamestnanosti, ako aj z celkovej hospodárskej situácie.

cenový vývoj

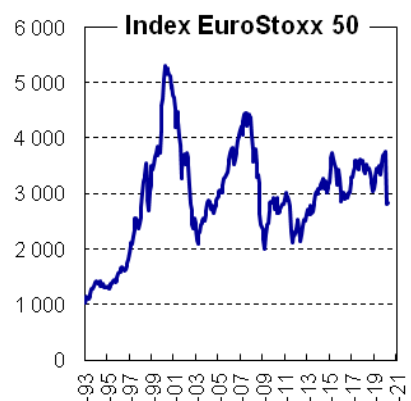
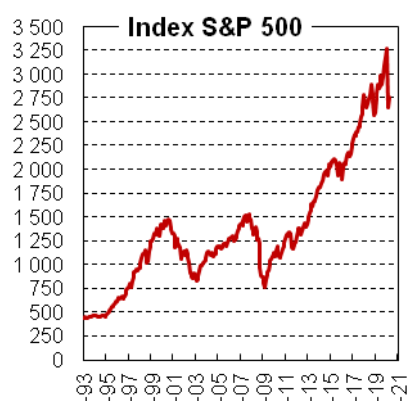
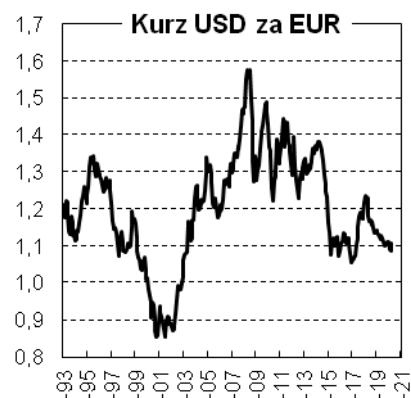
V marci 2020 dosiahol rast spotrebiteľských cien medzioročne 2,3%. Najviac narástli ceny za potraviny a nealkoholické nápoje (+3,7%), bývanie a energie (+2,5%) a vo vzdelávaní (+5,0%).

Ceny priemyselných výrobkov pre tuzemských výrobcov sa v marci 2020 oproti minulému roku v priemere zvýšili o 2,1% a ceny pre export o 0,5%. Ceny stavebných prác sa v marci 2020 medzioročne zvýšili o 3,1% a ceny stavebných materiálov klesli o 0,3%.

Nezamestnanosť a tržby v maloobchode

V marci 2020 sa miera nezamestnanosti oproti predchádzajúcemu mesiacu zvýšila o 0,15%. Oproti marcu 2019 narástla o 0,16% a dosiahla úroveň 5,19%. Na úradoch práce sa registrovalo 143 tisíc nezamestnaných. Počty nezamestnaných boli medzioročne vyššie o 5 tisíc. Zároveň bolo k dispozícii 85 tisíc voľných pracovných miest. Nadchádzajúca kríza sa v marci ešte neprejavila na výraznejšom poklese záujmu o zamestnancov. Výraznejší nárast nezamestnanosti sa dá predpokladať v máji až júni.

V marci 2020 sa na tržbách v maloobchode prejavil vplyv nákupnej horúčky v súvislosti s pandemiou. Celkové tržby v porovnaní s marcom 2019 klesli o 3,6%. Tržby v hypermarketoch však stúpli o 13,9%, kým tržby v malých predajniach klesli o 3,2%.

Verejné financie a finančné trhy

V apríli 2020 už verejné financie pocítili nástup krízy. Došlo k veľkému výpadku príjmov. Schodok v štátnom rozpočte prudko narástol a dosiahol 2768,1 mil. eur (v apríli 2019 bol schodok 1207 mil. eur). Daňové príjmy rozpočtu sa zaostali za plánom. Výber daní sa naplnil na 27,5%, v tom DPH na 28,7% a spotrebné dane na 29,5%. Výber daní z príjmu právnických osôb sa naplnil na 29,4%.

V marci 2020 dosiahli úroky na spotrebiteľské vklady a úroky na úvery najnižšie úrovne za posledných 20 rokov.

V máji 2020 sa akciové trhy v USA aj Európe zotavovali z paniky zo šírenia korónového vírusu. Nastalo čiastočné oživenie na trhu akcií.

Základné makroekonomické ukazovatele Slovenska

Obdobie	2019 ^e	2019 Q3	2019 Q4	2019 Q4	01/2020	02/2020	03/2020	2020 ^f	2021 ^f
Výroba a zahraničný obchod									
HDP (mil. EUR) bežné ceny, kvartálne	94 177	24 651	24 268,0	x	x	x	x		
HDP (% rast v stálych cenách)	2,3	1,3	1,3	x	x	x	x	-6,7	6,6
Priemyselná produkcia, medziroč. prírastok %	-0,6	-5,6	-7,4	-6,9	0,2	-2,2	-18,6	-15,0	12,0
Stavebná produkcia, medziročný prírastok v %	+0,7	-2,9	-0,2	-3,6	13,9	2,5	-5,7	-12,0	-5,0
Zahraničný obchod (tovary), mil. EUR :									
• Vývoz	80 630	18 771	19 126	19 126	6 602	6 637	5 887	72 000	78 000
• Dovoz	79 515	19 055	19 349	19 349	6 595	6 534	6 219	71 000	77 000
• saldo	1 116	-284	-223	-223	6	102	-332	1 000	1 000
Cenový vývoj									
Medziročná inflácia, %	2,7	2,9	2,9	2,8	3,0	3,0	2,3	1,9	1,1
Zamestnanosť a mzdy									
Priemerné mzdy, EUR ^b , za									
• národné hospodárstvo (kvartálne)	1092	1063	1177	x	x	x	x	1139	1197
• priemysel	1 168	749	1241	1154	1171	1136	1156	1197	1258
• stavebníctvo	746	749	788	718	726	715	712	770	808
Počet zamestnaných, tis. (kvartálne, VZPS)	2 583,7	2585,1	2591,2	x	x	x	x	2 500	2 450
Miera nezamestnanosti podľa VZPS (kvartálne)	5,8	5,9	5,6	x	x	x	x	8,8	7,7
Evidovaná miera nezamestnanosti v % ^b	5,0	5,0	4,9	5,1	5,0	5,1	5,2	8,5	7,5
• počet evidovaných nezamestnaných ^b	137 438	137 624	135 739	139 647	137 087	138 943	142 993	200000	180000
Verejné financie									
Štátny rozpočet: ^a									
Prijmy v mil. EUR	15 825	10 455	15 826	3 207	1 157	2 175	3 207	15 793	15 400
percento plnenia	102,1	67,5	102,1	20,3	7,3	13,8	20,3	100,0	100
Výdavky v mil. EUR	18 027	12 296	18 027	4 753	1 252	2 896	4 753	18 561	18 752
percento plnenia	102,8	70,1	102,8	25,6	6,7	15,6	25,6	100	100
Saldo v mil. EUR	-2 201	-1 841	-2201	-1 546	-95	-721	-1 546	-2 768	-2 353
Finančné trhy									
Výmenný kurz USD za EUR ^b	1,1196	1,1116	1,1196	1,1023	1,1111	1,0905	1,1063	1,1000	1,100
Priemerné úrokové miery z úverov, % ^b									
• podniky nad 5 rokov	2,33	2,32	2,30	2,26	2,27	2,26	2,26	2,00	2,200
• spotrebiteľské do 1 roka	12,66	12,59	12,62	12,37	12,48	12,39	12,23	12,00	12,50
• spotrebiteľské nad 5 rokov	6,80	6,73	6,53	6,38	6,41	6,39	6,33	6,50	6,80
Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov, %									
• podniky – netermínované vklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
• domácnosti – netermínované vklady	0,03	0,03	0,03	0,02	0,03	0,02	0,00	0,03	0,04
• domácnosti – termínované do 1 roka	0,40	0,50	0,48	0,48	0,50	0,48	0,47	0,40	0,50
Dvojtýždňová repo sadzba ECB v % ^b	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10
Index DJ Eurostoxx 50 ^b	3 715	3459	3653	3440	3758	3735	2826	3000	3500
Index S&P 500 ^b	2 913	2959	3086	3070	3278	3277	2656	2800	3000

Zdroje: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií. Prognózy sú uvádzané podľa Výboru pre makroekonomické prognózy MFSR. Vysvetlivky: a - ku koncu obdobia; b – priemer za obdobie; e = odhad; f = prognóza, VZPS = výberové zisťovanie pracovných síl = koná sa kvartálne podľa metodiky EÚ. Prognózované a odhadované hodnoty sú vytlačené *kurzívou*.